

DTP ve merkez sağ

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Geçen hafta DTP'nin grubunu kurması, parlamentoda etkinleşmesi ve o arada attığı adımlar merkez sağın konumu üstünde bir kez

daha düşünülmesini gerektiren önemli bir gelişmedir. Bu partinin bir dönemde çok yakındığı bazı isimlerle bütünleşmesi, eski yöneticilerine göre 'sorunlu' bazı isimleri yönetime getirmesi rastlantı değil belli bir oluşumun sonucudur.

Bu parti etkinliğini belli bir programa, önerdiği yeni bir modele, tanımladığı yeni bir ideolojiye borçlu değildir. Tersine, bu parti, DYP'yle yaşanmış bir iç çekişmesinin sonucunda, gündelik siyasetin koşulları içinde ortaya çıkmıştır.

Aslında, bu 'eksikler' merkez sağın öteki partileri için de geçerlidir. Ne DYP'nin ne de şimdi hükümetin büyük ortağı olan ANAP'ın 1987 sonrasında ideolojik bir çabası olmamıştır. Yalnızca 1983 - 87 arasında dünya konjonktüründe meydana gelen değişikliklere koşut olarak Özal'ın belirlediği nispeten daha yenileşmeci bir çizgi, devlet, yurttaşlık ve toplum kavramına dönük sorgulamalar bu siyasetin tarihinde ideolojik denebilecek belki de tek çıkıştır.

Gerçi, şöyle bir bakıldığında DP'nin ve AP'nin de edimlerini temellendirecek bazı yaklaşımları olmuştur. Fakat bunlar genellikle sonradan (a posteriori) yapılan değerlendirmelerin sonuçlarıdır. Partiler bu olguları çok fazla önemsemediklerinden adımlarının sonuçlarını da o açıdan bakarak okumamışlardır. O nedenle de sürecin kendilerini aşmasına seyirci kalmışlardır.

Oysa bu nokta son derecede önemlidir; merkez sağın hiçbir ideolojik arayışının bulunmadığını göstermektedir. DP'nin, AP'nin, DYP'nin ve şimdi DTP'nin ve o kanatta yer alan öteki partilerin hiçbirisinin olmazsa olmaz bir ideolojik ısrarı yoktur. Bu partiler 'ideolojiden siyasete' giden değil 'siyasetten ideolojiye' yönelen bir çizgiyi izlemişlerdir.

Türkiye'de eğer bugün evrensel liberal demokrasinin bir türlü gelişmemesinden yakınılıyorsa ana neden burada aranmalıdır. İdeolojik bir çıkışın olmaması merkez sağla özdeşleşmesi gereken liberalizmi ve ona bağlı açılımları bir türlü güçlendirmemiştir. Liberalizmin temel değerlerinin savunulamaması ve eksiksiz bir biçimde uygulanamaması yalnızca öyle bir gelenek olmamasından değil daha çok ideoloji - siyaset hattının izlenmemesindedir.

Bu koşullar altında da sağ siyaset içi boş fakat bağlayıcı bir söylemle belirlenmektedir. Ortada çok gevşek de olsa bir muhafazakarlık tanımı var gibi görünmekte fakat o da bir aldatmacanın ötesine geçmemektedir. Çünkü, muhafazakarlık diye sunulan şey aslında popülizmdir ve bu siyasetin en önemli ilkesidir. Dolayısıyla da sorun hızla muhafazakarlıktan çıkmakta ve 'statüko'culuğa dönüşmektedir. Hatta, spekülasyon bir şey de söylenebilir ve tarihsel birkaç dönemde genellikle bu kesimin sahip çıktığı ekonomik büyüme, sanayileşme gibi politikalar bile varolan koşulların korunması amacıyla üretilmiştir denilebilir.

Bu siyasetin 'tarihsel' olarak dayandığı ikinci önemli ilke 'pragmatizm'dir. Pragmatizm yalnızca basit bir çıkarıcılığın tanımıdır ve siyasetin gündelikten ideolojiye giden çizgide yapılmasının ana nedenidir. Pragmatik olduğu söylenen bu yaklaşımın en önemli sonucu siyasetin her türden koşulla özdeşleşebilmesidir. Askeri darbelerin bizatihi bu kesimle iç içe geçilerek yapılması, bu kesimin açık ya da örtülü biçimde askeri darbelere destek olması gene ideolojik bir katılığın bulunmamasındandır.

Merkez sağ şu sıralarda ise siyasi arayışlarını, gene bir pragmatizmden ve günlük siyaset ihtiyacından yola çıkarak daha çok erdem, onur, dürüstlük, temizlik gibi kavramların üstüne oturtmaktadır. Oysa ideolojik ayıklamacılığın olmadığı bir konumda aşılması gerektiği söylenen kavramlar doğallıkla ortaya çıkmaktadır. Bu oluşumun müsebbibi de kesinlikle merkez sağdır. Ayrıca, merkez sağın bugün de devleti tartışmaması ve onun belirlediği sistemi sürdürmek istemesi sonunda kendisini boğan bu bataklıkla büyümektedir.

DTP'nin bugün, daha ilk aşamasında tartışmalı bir konuma gelmesi, ideolojik planı yok sayarak ve adeta kendisini inkar ederek işe başlaması bundan sonrasını da tayin ederek bir tek şeyi göstermektedir: Türkiye siyasetçi değil siyaset aramaktadır!